

**Mijn
moeder
is gek**

ARTHUR VAN AMERONGEN

Mijn moeder is gek

Voor Carrie

*‘The mind is its own place, and in itself can make a heaven
of hell, a hell of heaven.’*

Paradise Lost – John Milton

‘Truth Is a Pathless Land’

Jiddu Krishnamurti

*‘n Mens dra jou ouers se hartseer in jou rond soos jy hulle
kleur oë, hul stemval, hul hare of hul klein gewoontes met
jou saamdra. Jij is daarvan nie los te maak nie. Soos jy
ouer word, herken jy al meer van hulle in jou, betrap jy
jouself met ‘n formulering van jou moeder op jou lippe, ‘n
woede van jou vader in jou bors. Jy besef dat jy van hulle is,
uit hulle, en dat jy, soos jy ouer word, al meer na hulle neig,
dat jy al meer soos hulle word, en daarmee al meer jouself.’*

Kikoejoe – Etienne van Heerden

© 2024 Arthur van Amerongen
© 2024 Ezo Wolf Uitgevers, Sint Pancras

Omslagontwerp: xx
Vormgeving binnenwerk: Studio L.E.O, Alkmaar

ISBN xx

Alle rechten voorbehoude. Niets uit deze uitgave mag
openbaar worden gemaakt op welke wijze dan ook, zonder
schriftelijke toestemming van de uitgever.

ezowolf.nl

...

De kiek van mama en mij op het strand bewaar ik sinds haar dood in mijn paspoort. Als talisman. ‘Baat het niet, dan schaadt het niet,’ zei mama vaak. Kort na die vakantie in Zoutelande liep ze jubelend over straat. In haar blote gat. Toen kwam de ambulance. Twee broeders bonden haar vast op de brancard.

‘Ik ga naar de hemel!’ krijste ze.

‘Mama mama mama, laat me niet alleen!’ gilte ik en ik wierp me op haar. De dominee trok me weg. Mijn vader zat beneden, met broers en zussen van mama.

Pas maanden later mocht ik haar bezoeken in het gekkenhuis. Ze maakte poppetjes van stro en zong kinderliedjes.

Langs de inrichting liep een spoorlijn. Ik wandelde door de tuin, papa en mama zaten in de recreatieruimte. Er raasde een trein voorbij. Een gek greep mij beet en brulde: ‘Vandaag ga ik

lekker springen. En morgen je moeder. En dan spat ze als een tomaatje uit elkaar, lelijk rotjoch. Dat is haar verdiende loon, want ze is een gore heks en een vieze hoer.'

Zusters trokken de man weg. Eentje aaide over mijn bol en zei: 'Daar meent hij niks van, hoor. Jouw mama is heel lief. Die meneer is gewoon een beetje in de war.'

Een jaar lang ging ik elke zaterdag met papa naar de inrichting. Mama knapte langzaam op – zo leek het althans. Achteraf begreep ik dat ze elektroshocks kreeg en platgespoten werd.

Mama was gestopt met macramé en andere huisvlijt. Ze las weer boeken. De Bijbel, maar ook dikke pillen over astrologie en andere duistere zaken. Ze begon mijn hand te lezen en zei dat ik niet oud zou worden.

Inmiddels ben ik achtenvijftig. Zestig haal ik niet, maar ik vind het oud genoeg. De dood bespaart mij een boel gelazer, want de aftakeling is in volle gang. Ik ben onverzekerd, ik heb geen pensioen en er hoeft maar iets in mijn hoofd te knappen en ik kan nooit meer schrijven. En ik weeg bijna honderd kilo. Ik kan de piemel niet meer zien tijdens het plassen, trek geen schoenen met veters meer aan en kan amper nog de bips afvegen. Ik ben klaar voor Magere Hein.

...

Toen het ouderlijk huis was verkocht en de inboedel voor de deur in dozen en zakken stond te wachten op de vuilnisman, heb ik me door honderden fotoalbums en dia's heen geworsteld. Mijn vader legde alles hartstochtelijk vast. Van mij had hij alleen kiekjes gemaakt toen ik baby, peuter en kleuter was. Daarna bestond ik amper nog in zijn Kodak-universum. Wel vond ik honderden foto's van meisjes. Jonge meisjes. Spuuglelijke boerenmeisjes met paardenstaarten en klompen. Meisjes in badpakken.

De foto op het strand van Zoutelande suggereert familiegeluk. Ik draag iets in mijn handen, zo te zien een bootje. Dat zal snel kapot zijn gegaan want alles wat ik aanraak, breekt, scheurt of dondert uit elkaar. Vaak komt dat door de drank, maar het kan ook een zeldzame spierziekte zijn. Mama zei altijd dat ik de bibberitis had.

Ik draag een luier op de foto. Nu ik dit schrijf, herinner ik mij ineens dat ik een bedplasser was.

De zonnebril is wel cool. Mijn mond hangt half open. Vragend en afwachtend. Wat gaan we doen, mammi? Vakantiegetreuzel.

Mijn moeder ziet er prachtig uit, geheel gekleed conform de tijdgeest. Bijna hip. Het zal 1963 zijn, of 1962. Ze heeft lekkere benen en draagt een kek broekje. In mijn vroege puberteit liep ik in haar beha's en slipjes voor de spiegel te paraderen.

Pa had geen badkleding. Zelfs tijdens die zomer in Zoutelande droeg hij een driedelig kostuum. Heel soms stroopte hij met tegenzin zijn broekspijpen op en liep hij een stukje met mij door de branding. Dan monkelde hij plotseling, met die eeuwige sigaar in zijn mond: 'Kijk Tuurtje, dat zijn cumuluswolken, morgen regen, we treffen het maar weer met het weer.'

Pa had een weerstation in de tuin. Dat was niet meer dan een buis om regenwater in op te vangen en wat knullige metertjes. Ik zie hem nog zeiknat de keuken in komen en triomfantelijk bevestigen wat wij net daarvoor al door het raam hadden gezien: het regent. 'Vader, trek die vieze schoenen uit; ik heb net de boel gedweild,' verzuchtte ma, die gruwde van kletsboek over het weer.

...

Ik heb een lommerrijk hoekje uitgezocht op de begraafplaats in mijn dorp en ga de grond in volgens Portugees protocol. Geen poespas, geen verrassingen, en het is niet duur. Sinds ik hier woon, heb ik minstens dertig begrafenissen bezocht. Er is verder toch niks te doen en zo kom ik tenminste nog eens onder de mensen. In de Algarve sterven mensen als vliegen. Veel eenzijdige ongelukken met brommers en auto's die zich in bomen boren. Dronken boertjes die geschept worden als ze 's avonds langs een onverlichte weg naar huis waggelen. Soms hangt iemand zich op. Tijdens beschonken jachtpartijen willen er nog weleens doden vallen door friendly fire en sporadisch wordt er iemand vermoord, meestal in de relationele sfeer.

Veel expats drinken zich dood. Zo kende ik een Engelsman die een maand in zijn houten huisje lag. In augustus. Zijn honden hadden het baasje al half opgepeuzeld toen de gendarme hem

vond. Vervolgens lag de Engelsman, wat er althans van hem over was, maanden in een koelcel in het mortuarium. Niemand kwam het kadaver ophalen. Het vrouwtje van de plaatselijke Engelse tennisvereniging heeft toen wat met de pastoor geregeld. De kerk bleek een speciaal spaarpotje te hebben voor noodgevallen. Uiteindelijk ging de Engelsman, die niet eens katholiek was, toch de grond in. Ik was de enige begrafenisganger.

...

Zes jaar geleden stond ik op de luchthaven van Santa Cruz de la Sierra in Bolivia met moederhond Fabia, haar drie dochters Raya, Tita, Jamba, mijn toekomstige ex en Bibi. Bibi hadden we op een dag vastgebonden aan ons huis in Asunción gevonden. Het beestje had een enorm gezwel aan haar spleet; haar baasje had kennelijk geen geld voor een chemokuurtje. De kuttenlikker werd morrend geaccepteerd door de huisroedel en domineerde binnen een maand mens en dier.

Na zes tropenjaren in Paraguay en Rio de Janeiro besloten we naar Portugal te verkassen. Mijn toenmalige vriendin Carmen wilde dichter bij haar ouders in Madrid zijn. Ik wilde zo ver mogelijk van de inquisitie, zoals ik mijn schoonouders noemde, wonen. Het werd de Algarve. Goedkoop en het beste klimaat van Europa. Ik blijf een Hollander.

In de Algarve vond ik via de WWOOF een organische boerderij